

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clara Et Praeclara Methodus Parandæ Eloquentiæ,
Secundùm Doctrinam & Præcepta Cypriani Soarii è
Societate Jesu, Ad Captum Et Praxim Faciliorem
Accommodata**

Worpitz, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Caput 23 [i. e. 22]. De Ornatu qui est in verbis conjunctis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68908)

purpurata, & suaviter cælesti gratiâ irrigata.
hæc est fratres mei paradisus, in quo plantavi
lignum vitæ cælestis Sapiencia &c.

CAPUT XXII.

De Ornatu, qui est in verbis conjunctis.

Dixit suprâ l. 3. c. 4. Cyprianus orationis duplicem esse; in verbis *singulis*, & in *conjunctis* seu continuatis, id est, uno seorsim sumpto, verbo & in tota constructione, seu in pluribus. Hinc egit primò de ornatu, qui est in uno verbo, dum egit de simplicibus, quæ grandiora, sonantiora, nitidiora &c. & de translatis per metaphoram, Synecdochen &c. usque ad allegoriam exclusivè, & quia ornatus, qui in allegoria, periphrasi, hyperbato & hyperbole est, tropicus est, cum reliquis tropis illum expedit, licet sit in verbis conjunctis. Nunc verò solum aget de ornatu, qui est in verbis conjunctis sine ulla translatione seu mutatione significationis, & hic consistit in collocatione certa, & in modo quodam ac forma verborum, collocatio enim facit, ut non tantum suo ordine verba ponantur, quem rei natura exigit, sed etiam nè asper fiat concursus syllabarum; forma verò verborum superaddit gratiam orationi, ut currat, & cadat ad aurium lenocinium. Illa tollit asperitatem, hæc autem confert harmoniam quandam & modulationem, que

ex numero Poëtico ; unde Oratori quoque certa syllabarum dimensio observanda est, de qua postea. c. 34. & sequentibus, sicut & de collocatione primum agit à capite 31. Prius enim agendum erat de figuris verborum & sententiarum, quæ in ipsa collocatione, & numero oratorio implicantur & involvuntur, cum post tropos præcipuum sint orationis ornamentum.

C A P U T XXIII.

De Figuris.

Figuratus loquendi modus est, quo communiter non utimur, ut patet ex figuris in Syntaxi positis. Unde figura definitur: *Est confirmatio quedam, id est, forma, ratio, atque modus loquendi, quæ communiter non est in usu, seu quo vulgus in ordinario sermone plerumque non utitur.* Dixi: *plerumque, & communiter,* nam sicut vulgus quandoque tropis utitur, ita & figuris, v.g. repetitione, traductione, interrogatione, optatione, exclamatione. Verùm hoc facit beneficio eloquentiæ naturalis aut artificialis auditu aliorum comparatæ. Hæc definitio convenit etiam locutionibus in Syntaxi selectioribus, elegantis & phrasibus. Item tropis ac figuris syntacticis & poëticis, à quibus tamen figura Rhetorica differre debet. Unde sic definiti potest. *Est eximius &*